

tente occulto, si occulte peteret et absque ullo infamiae periculo repelli posset; quod (uti patet) in praxi vix unquam accidit. Cf. *De occas.* (n. 149).

Attamen, si parochus praevideret quod parochianus omnino repellendus, Eucharistiam esset publice petiturus, tempestive procurare deberet ne id accideret. In casibus dubiis consulat Episcopum; et, si tempus non suppetat, Eucharistiam potius ministret quam deneget.

190. *Potestne parochus titulo nimiae frequentiae aliquem repellere?* Negative. Patet ex Decr. S. C. C. (12 Febr. 1669) dicente: « Nemo a sacro convivio, seu « frequenter seu quotidie accesserit, repellatur ». Iudicium de hoc ad confessarium, non ad parochum, spectat.

191. *Quid de iis qui, etsi proprie infirmi non sint, fere quovis momento per modum cibi vel potus aliquid sumere indigent, et sic ieiunium ad communionem requisitum nunquam servare possunt?* Secluso indulto Apostolico, sic communicare nequeunt. In paschate autem providendum esset per communionem statim post mediam noctem, sed si ne ita quidem fieri valeret, communicare possent etiam non ieiuni (quia communio annua probabiliter urget iure divino quod praevalet ecclesiastico). Attamen (ne in lege adeo rigore servanda abusibus ianua aperiatur vel scandalum aliquod sequatur) licentia Episcopi exigeretur. Cf. *Praxis* (Ed. III Vol. IV n. 968).

192. *Quid de semifatuīs?* Nisi irreverentias committant aut manifeste constet quod panem a pane non distinguant, admittendi sunt toties quoties accedunt, saltem si talis in loco iam sit consuetudo; nec profecto Eucharistiae administrator huiusmodi distinctiones facere potest, et secus perturbationes provocaturus esset. Aliud foret de confessario. Cf. *Examen* (n. 765).

193. *Quid de surdo-mutis methodice non instructis?* De his quoque scrupuli non sunt habendi, atque ut modo dicebam circa semifatuos tractari debent. Cf. *Praxis* (Ed. III Vol. II. n. 1428).

194. *Quid de obsessis aut infestatis a daemone?* Ab hoc sacramento, quo plurimum et longe magis aliis indigent, arceri non debent (S. Lig. VI 303). Excipe nisi irreverentiae intolerabiles locum haberent; ut puta, si daemon ad ieiunium prius frangendum, vel ad os diu observandum (ne sacra particula recipi possit); vel ad sacras species expuendas etc., eos cogeret; aut si eorum os stercore conspurcasset, vel illos (cum turbatione devotionis aliorum) in terram coniceret, ad clamorem excitaret etc.

CAPUT IX.

De Sacramento Poenitentiae in Ecclesia administrando.

Agendum est de parocho 1. Quoad instructiones et exhortationes circa istud Sacramentum. 2. Quoad iurisdictionem. 3. Quoad obligationem audiendi confessiones et subinde providendi alios confessarios. 4. Quoad usum scientiae confessionis. 5. Quoad benignitatem. 6. Quoad diversa personarum genera. 7. Quoad confessionalia, et alia loca pro confessionibus.

195. *Quid de christifidelibus instruendis et adhortandis circa hoc sacramentum?* Instruendi sunt circa 1° Illius institutionem divinam. 2° Obligationem et necessitatem. 3° Dispositiones, et speciatim quoad dolorem, propositum, et (superando verecundiam) sinceritatem. 4° Utilitatem et subinde necessitatem frequentiae. Exhortationes speciales fieri debent appropinquantibus maioribus solemnitatibus, et maxime quoad viros. Item rogandi sunt genitores ut filios, iam inde ab anno septimo, ad confessionem mittant. Enixe denique rogandi sunt omnes ne, post lapsum in peccatum mortale, in tali statu vivere et poenitentiam differre audeant.

196. *Quid notandum circa parochi iurisdictionem?* Iurisdictio in parochis ex ipso officio provenit quoad parochianos, nec respicit territorium bene vero personas; unde parochus etiam extra Dioecesim parochiani sui confessionem valide semper (atque etiam licite si privatim, aut de consensu rectoris Ecclesiae) excipere potest. Dixi quoad

parochianos; nam quoad alios iurisdictio est delegata. Haec tamen delegatio alicubi semper subintelligitur, non solum quoad eos qui ad Ecclesiam parochialem se conferunt, sed etiam pro tota dioecesi (non vero extra).

197. *Quid de obligatione audiendi confessiones et subinde procurandi etiam alios confessarios?*

I. Obligatio audiendi confessiones in parcho est personalis; imo haec inter praecipuas pastoralis curae partes recenseri debet.

II. Ipse ad minus diebus festis promptus atque assiduus operam suam praestabit. Certe a gravi peccato excusari nequeunt parochi, qui solum in paschate ad confessionale se conferunt. Dicunt: poenitentes non adsunt. Sed cur non adsunt? Utique quia sciunt Ecclesiam esse clausam, aut parochum dormire, vel utcumque ad confessionale se conferre nolle. Dixi *ad minus diebus festis*; speciatim enim in magnis paroeciis, oppidis et civitatibus, potest esse valde laudabile (aut etiam necessarium et obligatorium) ut parochus diebus quoque ferialibus in confessionali praesto sit. Certe si sit requisitus, quacumque die et hora, parochianorum (si tamen indiscrete et irrationabiliter non petant) confessiones audire tenetur.

III. Muneri autem suo deficeret parochus non solum si recusaret; sed etiam si poenitentes expectare cogeret, vel taedium ostenderet etc.

IV. Quamvis parochus personaliter se praestare debeat (ut dixi), id non impedit quominus adiutores sibi adsciscat. Hoc semper laudabile erit, imo passim plus vel minus necessarium. Speciatim ubi difficile sit quod parochiani alibi se conferant, oportet omnino ut parochus identidem confessarium extraordinarium paroeciae suae procuret; idque speciatim in paschate. In paroeciis satis amplis vicarius stabilis (etiam in hunc finem) exigi poterit; et interdum ille non sufficet, sed alii confessarii quoque procurari debebunt. Videndum tamen quinam illi sint, ne forte potius nocumentum quam adiumentum afferant.

V. Caeterum parochus omnimodam libertatem parochianis relinquat, ut etiam ad alias Ecclesias se conferant pro confessione; et hac de re nullam nec publice nec privatim querimoniam moveat, aut displicentiae signum praebeat.

VI. Si tamen fere nemo ad illum accederet, valde attendere ne ex aliquo magno defectu proprio id accideret, et (quatenus ita esset) se emendare deberet.

198. *Quid notandum circa usum scientiae confessionis, vel utcumque circa illa quae confessionem odiosam aut suspectam reddere possunt?* Ab his summopere cavendum; nedum enim parochi confessionale desertum et ille quoad confessiones inutilis redderetur, sed etiam gravissimum religioni ipsi damnum obveniret. Caveat itaque solertissime parochus non solum ne quovis modo (etsi valde indirecte) sigillum violet, aut notitia peccatorum in confessione habita utatur ad externam gubernationem cum gravamine poenitentium; sed etiam ne quovis modo molestus aut suspectus iisdem reddatur. Hinc non facile roget poenitentes ut eorum dictis ad aliquod monitum vel aliquam correctionem uti possit. Non utatur confessionali ad inquirendum de parochianorum moribus; huiusmodi enim praxis solet esse molesta personis interrogatis et invisae omnibus. In acceptando onere faciendi restitutiones pro parochianis (maxime vero in illis reapse exequendis) cautissime procedat, propter periculum ne is cui restitutio fit, aut cui efficienda committitur, in cognitionem vel suspectum personae devenire possit. Denique si forte ex scientia externa iam aliquid sciat atque ad remedium apponendum procedere debeat, adveniente delinquente pro confessione, prudentia exigere potest, ut (antequam confessionem incipiat) dictam suam scientiam illi significet. Si vero solum post auditam confessionem ea de re scientiam externam acquirat; tunc maxime caveat ne violati sigilli suspectum ingerat, et proinde (nisi factum iam notorium evaserit) externe non procedat, aut differat, aut saltem circumstan-

tias confessioni auditae extraneas indicet, ut scilicet delinquens cognoscat quod parochus de re illa post confessionem suam ab aliis notitiam acquisivit.

199. *Debetne parochus in confessionali esse benignus, an vero rigidus?* Omnia extrema sunt vitiosa; sed caveat speciatim (maxime hodie) a rigiditate, quae peiores effectus habere solet. Parochi confessionale desertum remaneret, et ille quoad sacramenti poenitentiae administrationem (quae, ut dixi, inter praecipuas eius ministerii partes recensetur) inutilis, ut optime dicit Frassinetti (*Man. n. 391*), redderetur.

200. *Quid de parochis relate ad sacramentum confessionis circa viros, circa foeminas, et circa personas devotas?*

I. *Quoad viros.* Magna commoditas iis praestari debet; ipsi enim expectandi patientiam non habent, graviora peccata habere solent, et, si quando accedunt commoditatem non inveniunt, difficile cito redibunt. Optimum factu erit, si singulis diebus festis (et maxime tempore paschali) prius viri omnes (qui valde diluculo venire solent) in sacristia audiantur, et postea (Missâ celebratâ) in confessionali audiantur foeminae. Pessime se gerunt illi parochi qui viros despiciunt, aut eos aegro animo audire palam faciunt, aut totam eos audiendi provinciam (quae profecto maioris momenti est) vicario relinquunt.

II. *Quoad foeminas.* Monita (caeteroquin notissima) adsunt in *Praxi* (*Ed. III v. IV n. 503*). Hic dico quod, nisi parochus magnam prudentiam et brevitatem adhibeat, magnus scopulus et occasio dieteriorum esse solent. Noto etiam quod confessarii « nisi ex necessitate, audire non debent » mulierum confessiones post crepusculum vespertinum et « ante auroram » S. C. Epp. 21 *Jan. 1620*. Interveniente autem necessitate, vel causa iusta (pro casu extraordinario), lumina apponantur, et saltem aliquae aliae personae adsint in Ecclesia. Diurno quoque tempore nullius foeminae confessio audiatur, ianuis omnibus Ecclesiae clausis.

III. *Quoad personas devotas.* Hae (quantum fieri potest) diebus ferialibus (speciatim in oppidis et civitatibus) audiantur, ne diebus festis, alii, qui magis indigent, audiri vel nullo modo possint vel solum perfunctorie. Dictae personae devotae possunt esse matres familias aut foeminae pauperes, quae necessitatem habent se cito expediendi atque ordinarie summo mane dumtaxat venire possunt, et illucescente die domum redire coguntur, ut rebus familiaribus consulant, aut laborando victum sibi comparent. Ex sacramentorum frequentia in his personis magnum bonum sine dubio provenit; sed, uti patet, necesse est ut parochus (cui tale bonum cordi sit) semper citissime e lecto surgat, et sic (magnum meritum sibi comparaturus) non leve incommodum subeat. Curet ut vicarius idem faciat. Orationem autem et meditationem ad aliud tempus differat. Caeterum in personis huiusmodi veram et solidam devotionem cum defectuum emendatione serio procuret.

201. *Quid denique notandum circa confessionalia aut alia loca confessionibus destinata?* Confessionalia collocentur in loco patenti, atque ita ut nimis prope nec sedilia nec genuflexoria adsint. Bene est si cortinis (quae confessarium obtegant) muniantur, dummodo loci consuetudo id patiatur. Curandum ut crates sint semper politae, maxime vero ut ostiola bene et facile claudi possint; secus enim poenitens, ab alia parte genuflexus et expectans, verba confessarii audiret. Si confessionalia nova fieri debeant, curandum ut tam pro confessario quam pro poenitentibus commoda sint, atque ut foramina cratum sint minutissima ac rotunda, non vero oblonga.

Locus aptus et specialis ad excipiendas confessiones virorum semper erit utilis, et poterit quoque esse necessarius.

Confessionale etiam, aut tabula cum crate pro mulieribus surdis, ut sic melius modestiae consulatur, in sacristia aut alio loco congruo, valde conveniens esse posset.